

Stichting Pensioenfonds TNO

Met
Jaarverslag
Special

Life & Pension

19e jaargang – nummer 2 – juli 2019

Beste lezer,

De laatste tijd beheerst de situatie rond pensioenen weer geregeld de voorpagina's van de kranten. Eerst de aankondiging van een akkoord over een nieuw pensioenstelsel. Het overleg tussen overheid, werkgevers en vakbonden was in het najaar nog "geklapt" en nu was er opeens een akkoord. Dan de berichtgeving over de stemming onder de leden van de vakbond over het akkoord. Stemt de achterban in met het akkoord of wordt het weggestemd?

Terwijl de stemming onder de vakbondsleden loopt komen de resultaten van de Commissie Dijsselbloem naar buiten. De Commissie Dijsselbloem moest iets vinden over de hoogte van de rendementen waarmee pensioenfondsen mogen rekenen en over de hoogte van de lange termijn rente. Het advies van de Commissie is door de betreffende instanties overgenomen. En onlangs stond de ECB-president

Draghi op de voorpagina's van de kranten met de aankondiging dat de ECB de rente voorlopig laag zal houden. Kortom: genoeg aandacht in de kranten.

Het nieuwe pensioencontract zal de gemoederen nog wel even bezighouden. Op dit moment zijn het voornamelijk contouren van een nieuw stelsel die worden geschetst. Een stuurgroep gaat aan de slag om alle punten uit te werken. Het is daarom op dit moment nog niet aan te geven wat het nieuwe contract voor ons fonds gaat betekenen. Als hier meer duidelijkheid over bestaat dan komen we er zeker in de Life & Pension op terug.

Wat kunt u dan verwachten in deze Life & Pension: traditioneel besteden we in het juni/juli nummer altijd aandacht aan het jaarverslag. Op 13 juni heeft het bestuur het jaarverslag 2018 vastgesteld. >>

Kostijn van Gerven,
directeur Pensioenfonds TNO

In dit nummer vindt u de belangrijkste cijfers en conclusies uit het jaarverslag. Voor mij was 2018 een jaar met twee gezichten. Tot eind september ging het goed met de beurzen en schommelde de rente binnen een kleine bandbreedte. Maar in de laatste maanden van het jaar gingen de beurzen flink onderuit. Uiteindelijk hebben we het jaar afgesloten met een negatief rendement.

De beleidsdekkingsgraad, dat is de gemiddelde dekkingsgraad van de laatste 12 maanden, kwam aan het eind van het jaar uit op 114,0%. Een kleine indexatie was mogelijk. Inmiddels hebben de beurzen zich in 2019 weer volledig her-

steld. Maar door de al eerder aangehaalde lage rente staan de dekkingsgraden nog steeds onder druk.

Meestal als pensioenen de voorpagina's van de kranten halen, is het voor de deelnemers niet heel goed nieuws. Ook nu zorgt de lage rente voor de nodige problemen bij pensioenfondsen. De dekkingsgraden dalen als gevolg van de lage rente. Gelukkig staat ons fonds nog aan de goede kant van de streep en zijn kortingen niet aan de orde.

Hartelijke groet,
Kostijn

Een bericht van eTNOs

Boek

Op 14 april 2019 heeft eTNOs, de vereniging van ex-TNO'ers, haar 40-jarig bestaan gevierd. Ter gelegenheid daarvan hebben - als het goed is - alle eTNOs-leden het bijzondere jubileumboekje 'Veertig jaar eTNOs' ontvangen. De jubileumcommissie heeft zelfs een paar dagen nodig gehad om 1.350 boekjes van envelop en adres te voorzien.

Het boekje heeft twee hoofdonderwerpen. Allereerst heeft Henk Leenaers op basis van een interview met een oud-TNO'er zeven korte verhalen geschreven. Deze verhalen sluiten aan op de zeven thema's die TNO de afgelopen veertig jaar kende: Voeding, Gezondheid, Veiligheid, Defensie, Energie, Milieu en Industrie. De prachtige illustraties van Marius van Dokkum geven de verhalen extra glans.

Het tweede hoofdonderwerp is gericht op historische TNO-locaties. TNO heeft sinds de oprichting in 1932 op vele plaatsen in Nederland haar onderzoek uitgevoerd. Van de locaties die nu niet meer bestaan en waar tenminste 15 TNO'ers werkten, is een foto met korte beschrijving in het jubileumboek opgenomen.

Reacties

Het jubileumboekje is in de smaak gevallen, want velen hebben positief gereageerd. Ook bleek uit de reacties dat er twee historische locaties ontbraken. Dat is goed opgemerkt. De werkgroep Geschiedenis zal deze aanvulling op de website www.etnos.nl plaatsen.

Wij zijn benieuwd of de lezers van de Life & Pension de verdere geschiedschrijving van TNO kunnen aanvullen. Meer informatie over het werk en werkterrein waar velen van ons goede herinneringen aan hebben, zijn van harte welkom.

U kunt uw reactie mailen naar secretaris@etnos.nl of stuur een brief naar Vereniging eTNOs, Postbus 360, 3700 AJ Zeist.

Minder snelle stijging AOW-leeftijd en gevolgen TOP

Op 2 juli 2019 is naar aanleiding van het pensioenakkoord al een wet aangenomen, waardoor de AOW-leeftijd minder snel stijgt. In feite betekent dat, dat u eerder met pensioen mag. Daarnaast heeft het directe gevolgen

als u een TOP-uitkering ontvangt die eindigt tussen 2020 en 2025. De TOP-uitkering eindigt namelijk op uw AOW-leeftijd, maar die AOW-leeftijd wordt nu verschoven. U zou daardoor tegelijkertijd TOP én AOW ontvangen en dat mag

volgens het pensioenreglement niet. Datzelfde geldt overigens ook voor het AOW-overbruggingspensioen. Er wordt gezocht naar een oplossing. Zodra we meer weten, stellen we u daar persoonlijk van op de hoogte.

Bent u nog niet met pensioen?

Veranderingen in 2018 in de pensioenregeling

In 2018 is de fiscale pensioenrichtleeftijd (rekenleeftijd) verhoogd naar 68 jaar. Tot 2015 bouwde men pensioen op tot je 65 werd. Vanaf 2015 is dat verhoogd naar 67 jaar. Drie pensioenpotten met elk een andere ingangleeftijd maken het er niet duidelijker op. We hebben daarom de pensioenpotten met verschillende ingangleeftijden voor iedereen samengevoegd. U weet dan

beter wat u krijgt op uw 68e, dat is wel zo prettig. Tijdens de locatiebezoeken in 2017 en 2018 hebben we onder meer dat aspect uitgebreid toegelicht.

Natuurlijk is eerder met pensioen gaan nog steeds mogelijk. Bijvoorbeeld als uw AOW ingaat; u vervroegt dan uw pensioen. U mag kiezen! U mag maximaal 10 jaar voor uw AOW-datum of 5 jaar daarna met pensioen gaan.

Het voorlopig Pensioenakkoord 2019: hoe zit dat?

Er zijn afspraken gemaakt over een aantal veranderingen in het pensioenstelsel. Kijk op www.wijzeringeldzaken.nl voor het nieuws over het Pensioenakkoord 2019.

Betere service, sneller antwoord

Onze klantenservice is de afgelopen maanden anders ingericht, waardoor je een mindere dienstverlening hebt kunnen ervaren. Als u daarmee te maken heeft gehad: onze oprechte excuses!

Samen met AZL werken we er hard aan om de pensioenuitvoering en klantenservice weer op het vertrouwde peil te krijgen. En zelfs beter dan dat! Lees er meer over in ons digitale magazine.

Overleden pensioengerechtigden

Naam	Woonplaats	Leeftijd	Naam	Woonplaats	Leeftijd
Maart 2019					
Mw. L.E. Saarloos-Reinerie	Delft	92	M.A. Visser	Nijkerk	78
Mw. H.C. Bonjer-van Eijsbergen	Renesse	96	Mw. S. Dragosavic-Vermeulen	Pijnacker	84
Mw. A. van Leeuwen	Rijswijk	74	Mw. E.P.M. Schut	Badhoevedorp	83
J.H.A. Holweg	Borne	81	Mei 2019		
B.P. Andeweg	Delft	85	Mw. B.A. de Keijzer-te Riet	Leimuiden	79
W.M.A. Otte	Zoetermeer	80	L.W. van den Berg	Apeldoorn	86
Mw. C. Akse-Nijenhuis	Hemmen	88	J. van der Weide	's-Gravenhage	84
Mw. C. ten Hoopen-Godschalk	Arnhem	88	Mw. B.P.H.R. Weber-Dublaron	's-Gravenhage	95
P.J.M. Boes	Ulvenhout	88	J. Assies	Alkmaar	78
R.J.M. van Amelsfort	Prinsenbeek	70	C.F. Berkhout	Apeldoorn	86
Mw. W. van Eijk-Bonnecroij	Vasse	91	R.J.A. Daniels	Maastricht	68
J.H. van der Velden	Apeldoorn	92	A.M. van Es	Heerenveen	58
C.J. van Luijpen	Zoetermeer	73	Mw. G.C. Walraven-van der Eijk	Soest	90
Mw. M.W.H. Slag	Rijswijk	95	G. van Hardeveld	Houten	86
P.E. Vogelaar	Rotterdam	83	E. Meeter	Twello	96
Mw. A.M. Reuver-de Koning	Enschede	83	F.J. de Ranitz	Gorssel	81
Mw. N. van Bommel-Hazeleger	Driebergen-Rijsenburg	86	J.H. Kelley	Amsterdam	63
J. Hoogerwerf	Oegstgeest	64	S.R. Meis	Breda	95
Mw. T. Eden	Delft	72	Mw. L.J.M. Steenbrink	Houten	69
J.C.M. Snel	Vlaardingen	97	Mw. H.D. van Leerdam-Schreven	Wijk bij Duurstede	83
N.V. Schuitemaker	Leidschendam	87	P.G. Stokman	Krimpen aan den IJssel	81
J.C. van Wortel	Brummen	71	H. Hoestra	Veenendaal	87
Mw. M.C. van der Vossen-Horikx	's-Gravenhage	88	J. Csonka	Oosterwolde	85
Mw. M.E. van Ravesteijn	's-Gravenhage	71	Mw. L.A. Buchanan	Alsancak, Turkije	64
April 2019			Mw. C.J. de Bes	Apeldoorn	81
J.E. van Mastrigt	Nootdorp	84	Mw. C.M. Voet-de Groot	Hoorndijk	73
A. Vergunst	Alphen aan den Rijn	88	Mw. J.E. de Velde Harsenhorst-Hannessen	Nijmegen	48
J.L. Wackie Eijsten	Delft	81	J. Dekker	Heiloo	91
Mw. M. van der Meer-Gaalswijk	Wieringerwerf	75	Mw. M. Miggels-Berkheij	Alphen aan den Rijn	86
C.F. Heijnen	Voorhout	84	Juni 2019		
Mw. N.M. Kip-Korner	Bedum	83	G.J.W. van Aggelen	Hilversum	62
C. van Lent	Delft	71	Mw. A. Zwart-Kroon	Oss	88
Mw. L. Rietkerken-Heslinga	Delft	57	Mw. E.M. Degger	Leiden	97
Mw. C.G. Bouma-Stift	Delfgauw	89	A.A. Koene	Wassenaar	92
J.M. Ham	Apeldoorn	68	R.J.T. Hofschreuder	Maarssen	89
A.W. Vos	Zeevolde	93	Mw. M. de Wit	Bennekom	91
J.F. Beijersbergen van Henegou	De Koog	69	Mw. W. van Beek	Wageningen	67
Mw. H. de Geus-Steendam	Maassluis	89	J.A. Feuth	Apeldoorn	72
J. Koek	Heerde	72	M.J. Huiskamp	Heemstede	70
H.W. van de Beek	Kampen	80	Mw. M. Huiting-Kamminga	Maarssen	99
Mw. P.L. Bruyn van Rozenburg-Soentpiet	Zoetermeer	86	J. van Egtelt	Apeldoorn	92
Mw. A.E. van Klinken-Ruis	Buurmalsen	90	Mw. E. Pezarro-van Brussel	Pijnacker	98
Mw. L. Baan	's-Gravenhage	99	Mw. E.V.K. Gmelig,		
Mw. L.F. Bolwidt	Delft	85	zich noemende en s-Driesmans	Ugchelen	96

Drie mythes over pensioen...

1. Ik denk dat mijn pensioenbetaling binnenkort stopt...

Nee, dat kan in principe niet. Uw ouderdomspensioen is een levenslang pensioen. Zo lang u leeft

ontvangt u dat elke maand van Pensioenfonds TNO. Zodra u overlijdt, stopt de uitkering van uw pensioen. Dat gaat automatisch. Twijfelt u over de pensioenbetaling, neem dan contact op met onze pensioenuitvoerder AZL en bel 088 – 1162 401.

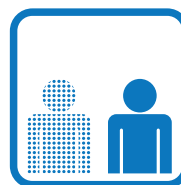
2. Na mijn overlijden heb ik pensioenopbouw over...

Nee, dat is niet mogelijk. Er blijft geen geld van uw opgebouwde ouderdomspensioen over voor uw erfgenamen. Pensioen valt niet onder het erfrecht. Als iemand heel kort leeft na pensionering, komt het restant van het opgebouwde pensioen als het ware ten goede aan de gezamenlijke middelen van het pensioenfonds. Leeft iemand heel lang, dan wordt dat als het ware bekostigd uit de gezamenlijke middelen van het pensioenfonds. Dat is het principe van de pensioenregeling.

genamen. Pensioen valt niet onder het erfrecht. Als iemand heel kort leeft na pensionering, komt het restant van het opgebouwde pensioen als het ware ten goede aan de gezamenlijke middelen van het pensioenfonds. Leeft iemand heel lang, dan wordt dat als het ware bekostigd uit de gezamenlijke middelen van het pensioenfonds. Dat is het principe van de pensioenregeling.

3. Mijn partner wil partnerpensioen aanvragen...

Nee, dat kan niet. Partnerpensioen is pensioen dat uw partner pas kan ontvangen als u overlijdt.

Overlijdt u en was u op dat moment nog in dienst én heeft uw partner nog geen AOW, dan krijgt uw partner 10% extra bovenop de 70% van het te bereiken ouderdomspensioen. Bent u al gepensioneerd dan ontvangt uw partner circa 70% van uw ouderdomspensioen. Dit bedrag aan partnerpensioen is vooral afhankelijk van de keuzes die u heeft gemaakt bij uw pensioeningang. Het partnerpensioen is dus een soort inkomensgarantie voor uw partner als u er niet meer bent.

Kijk op onze site www.pensioenfondstno.nl bij 'Wanneer in actie komen'.
Of neem contact op met onze pensioenuitvoerder AZL:
pf-tno@azl.eu of 088 – 1162 401.

Een bericht van het Sociaal Personeelsfonds

Tijd voor een hernieuwde kennismaking!

Gelukkig weten velen al van ons bestaan, maar we merken dat onze bekendheid een beetje afneemt. Vandaar deze hernieuwde kennismaking en oproep om lid te worden, want het Sociaal Personeelsfonds (SPF) is er ook voor u.

Wat doet het SPF?

Het Sociaal Personeelsfonds helpt leden om hun financiën op orde te krijgen. Dat doet het SPF al meer dan 65 jaar. Ook kunnen we ondersteunen met een renteloze lening als u een grote uitgave moet doen en daarvoor niet de reserves heeft. Of we nemen eventuele schulden over en helpen u zo om een nieuwe start te maken. Verder bieden wij vakantieondersteuning,

zodat u op vakantie kunt als u dat niet kunt betalen omdat u bijvoorbeeld bijzondere voorzieningen nodig heeft of omdat u daar gewoon het geld niet voor heeft.

Lid worden van het SPF kost slechts 50 cent per maand. Pensioenfonds TNO verdubbelt deze bijdrage zodat wij zoveel mogelijk mensen kunnen helpen. Door lid te worden draagt u bij aan het welzijn van uw (oud)collega's en kunnen we ook u helpen als u dat nodig blijkt te hebben. Lees meer over de mogelijkheden en de aanvraag van het lidmaatschap van SPF op www.pensioenfondstno.nl bij 'Documenten'. Wij verwelkomen u graag als nieuw lid!

Meer weten?

Mail spf@tno.nl of bel secretaris Carla van Lit op 06 - 5546 1564.

Indexatie voortaan vanaf maart in plaats van februari

Als de beleggingsresultaten het toelaten kunnen we uw pensioen jaarlijks volledig of gedeeltelijk mee laten groeien met de prijsstijgingen. Met terugwerkende kracht geldt dat dan vanaf 1 januari van dat jaar. We berekenden die indexatie altijd in februari. Dat doen we voortaan vanaf maart. Dan zijn eventuele wijzigingen in de pensioenregeling goed verwerkt en in maart volgt de eventuele indexatie.

Cijfers mei 2019

Beleidsdekkingsgraad mei 2019: 111,9%

Beleggingsrendement mei 2019: - 0,9%

Gemiddeld rendement extra kapitaal voor eigen risico bij NNIP voor Extra Pensioen, Netto Pensioen en TOP mei 2019: -0,91%

Een goed en stabiel pensioen voor onze pensioengerechtigden van nu én van de toekomst is belangrijk. Soms zijn (wettelijke) wijzigingen nodig om dat te borgen. Dat is goed, want uiteindelijk gaat het over uw pensioen, uw toekomst.

Wilt u meer weten over de financiële gezondheid van het pensioenfonds? Volg het nieuws op www.pensioenfondstno.nl of lees in de digitale Life & Pension 'Kort nieuws' op www.lifeandpension.pensioenfondstno.nl.

Handig weetje

In juni heeft u uw jaarlijkse pensioenoverzicht ontvangen. Het is een overzicht van uw opgebouwde en te bereiken pensioenaanspraken. Ook wel uniform pensioenoverzicht (UPO). Het geeft inzicht in uw pensioensituatie.

Uitnodiging: bekijk het digitale magazine

Neem hier alvast een kijkje: www.lifeandpension.pensioenfondstno.nl.

Meld u aan voor digitale communicatie via de site www.pensioenfondstno.nl rechtsboven bij 'Mijn pensioen' (inloggen met uw DigiD). U ontvangt dan onder meer de uitgebreidere, digitale Life & Pension via uw e-mail. Dat is ook goed voor het milieu.

Komt u er niet uit?

Bel ons gerust: 070 – 413 86 02.

Colofon

Life & Pension is een uitgave van PensioenfondsTNO voor deelnemers en pensioengerechtigden.

Tekst: PensioenfondsTNO i.s.m.

Ernestien Honning

Vormgeving: Mariëtte Jongen

Fotografie: Chantal Vluggen, iStock

Redactie

Heeft u vragen of suggesties met betrekking tot Life & Pension, stuur dan een e-mail naar info@sp.tno.nl, bel naar 070 413 8602 of stuur een brief naar PensioenfondsTNO, Redactie Life & Pension, Postbus 7018, 2280 KA Rijswijk

Druk: Quantes

Oplage: 3.000 exemplaren

Rechten

Niets van deze uitgave mag worden overgenomen of vermenigvuldigd zonder toestemming van PensioenfondsTNO. Aan de inhoud van deze Life & Pension kunnen geen rechten worden ontleend.

Stichting PensioenfondsTNO
Laan van Zuid Hoorn 165
2289 DD Rijswijk
Postbus 7018
2280 KA Rijswijk

Telefoon: 070 4138602
Telefax: 070 4138620
E-mail: info@sp.tno.nl
Website: www.pensioenfondstno.nl
Pensioenuitvoering AZL N.V.

De verandering

Wilt u meer weten? Download het jaarverslag van 2018 op www.pensioenfondstno.nl (bij 'Documenten')

Het jaarverslag van 2018 is net verschenen. Het bestuur van het pensioenfonds legt daarin verantwoording af over hoe het gaat met de pensioenen. Interessant om te lezen? Ja, maar het is best veel tekst. Wel zijn er een paar dingen die u moet weten: de veranderingen van 2018. We hebben die voor u op een rij gezet. En wilt u meer weten? Bekijk het jaarverslag op www.pensioenfondstno.nl.

Nieuwe bestuursleden in 2018

Dick Schmidt heeft na 14 jaar voorzitterschap afscheid genomen. Hij werd bestuursvoorzitter toen het met het pensioenfonds wat minder goed ging. En hij heeft afscheid genomen nu het pensioenfonds er weer relatief goed voor staat. Suzanne van Kooten is de nieuwe bestuursvoorzitter met Nancy Westerlaken als secretaris. Verder is adjunct-directeur Arie van Luijk in 2018 met pensioen gegaan. Hans Veltman neemt het van hem over. Hij heeft de

overstap gemaakt van het bestuur naar het bestuursbureau. Michiel Plaisier is nieuw in het bestuur. Deze en alle andere personele wijzigingen staan in het jaarverslag.

Raad van Toezicht vanaf 2018

Pensioenfonds TNO heeft in 2018 een Raad van Toezicht gekregen. Daarmee hebben we een belangrijke stap gezet in de wettelijk verplichte wijziging van ons interne toezicht. Ondernemingspensioenfonds met

een belegd vermogen van meer dan 1 miljard euro moeten een Raad van Toezicht instellen. Deze Raad van Toezicht vervangt de visitatiecommissie. In het jaarverslag leest u er meer over.

Nieuw Verantwoordingsorgaan in 2018

In en om Pensioenfonds TNO zijn veel betrokkenen die zich inzetten om bij te dragen aan de kwaliteit van de uitvoering van een toekomstbestendige pensioenregeling. Het Verantwoordingsorgaan (VO) is daar een goed voorbeeld van. Op 1 juli is een nieuw VO gestart aangezien de zittingstermijn was verstreken. Het VO beoordeelt of het bestuur op evenwichtige wijze rekening houdt met de belangen van alle generaties. Met die kritische blik zijn we erg blij.

Jaarverslag 2018: verantwoording in cijfers en duurzaamheid

Beleidsdekkingsgraad

In 2018 is de beleidsdekkingsgraad, het gemiddelde van 12 maanden, van Pensioenfonds TNO gestart en geëindigd met 114,0%. We konden uw pensioen indexeren met het wettelijk maximum van 0,55% (in 2018 0,42%). Door de beperkte indexaties van afgelopen jaren is er een achterstand van 9,5%.

Jouw pensioen, onze verantwoording

Dit zijn de resultaten als het gaat om klimaat en beleggen in 2018:

- De werkgroep Ethisch beleggen is vaste bestuurscommissie 'Environmental, Social and Governance' geworden.
- We beleggen niet meer in bedrijven die 5% van hun omzet halen uit de productie van tabak.

- Op kwartaalbasis maken we via de site inzichtelijk waarin we beleggen, hoe het stembedeid is geregeld en hoeveel ondernemingen zijn uitgesloten.
- We hebben de ambitie vastgesteld om in 2019 met een meerjarenbeleid te komen waarin ook klimaatbeleid extra aandacht krijgt.

2018 in woord en beeld

Bekijk de film '2018 in woord en beeld' en de verhalen op: www.lifeandpension.pensioenfondstno.nl. Hieronder leest u een impressie.

Suzanne van Kooten, bestuursvoorzitter, over 2018

"Twee woorden zijn, wat mij betreft, kenmerkend voor ons pensioenfonds in 2018: stabiel en vernieuwing. In een onrustige buitenwereld waarin pensioenen niet altijd positief in het nieuws zijn geweest, heeft het fonds een stabiele koers gevaren en alle ontwikkelingen op een goede manier

kunnen absorberen. Vernieuwing betreft vooral personele vernieuwing. U leest daar meer over in deze Life & Pension." Wat betreft het financiële resultaat van 2018 geeft Suzanne aan: "Tja, dat viel tegen. Het hele jaar door heeft het fonds een stabiel, solide resultaat kunnen neerzetten, ondanks de laag blijvende rente en de dreiging van een handelsoorlog en de Brexit. Helaas

gingen de beurzen in december flink onderuit en het resultaat ook. We hebben de schade kunnen beperken en zijn ook dit jaar weer in staat geweest de pensioenen een klein stukje te indexeren."

Karima el Malki: nieuw in 2018

"2018 was voor mij het jaar dat ik in dienst kwam bij Pensioenfonds TNO als pensioenjurist. Ik heb toen laag 1 gekregen van Pensioen123. Dat was heel nuttig. In één oogopslag zie je alle relevante informatie van de pensioenregeling. Daarnaast heb ik gekeken naar laag 2 en 3 op de site voor verdere informatie. Het is dus een complete en goede regeling. Natuurlijk had ik vanuit mijn functie ook al gekeken naar het pensioenreglement en andere juridische documenten van het fonds. Hiervoor werkte ik voor een consultancybedrijf en daarvoor voor een levensverzekeraar. Daar is de pensioenregeling minder solidair dan bij het pensioenfonds."

Jan Eite Bullema: in 2018 nog in dienst en in 2019 op naar een nieuwe baan!

"Ik weet dat ik – als ik zou willen – eerder met pensioen kan. Dat geeft mij veel rust en vrijheid. Mijn financiële plaatje richting mijn pensioen is helder. De kinderen zijn de deur uit en een tijdje geleden zijn we kleiner gaan wonen, waardoor we bovendien lagere maandlasten hebben. Dat is prettig. Dus toen ik door een reorganisatie boventallig werd, kon ik ook echt kiezen: een nieuwe baan zoeken of vervroegd met pensioen. Hoewel ik daar nauwelijks mee bezig was; ik werd al snel benaderd voor een nieuwe baan en kreeg zelfs meerdere aanbiedingen."

Jaap Breunese: in 2018 met (parttime) pensioen

"Ik houd me bezig met vraagstukken die gaan over de diepe ondergrond en energie. Ik heb met plezier bijgetekend. Dat bevalt erg goed. Ik ben nog steeds betrokken en ik heb goed contact met mijn collega's. Toen ik de vraag kreeg om langer door te werken, kreeg ik via HR en PensioenfondsTNO alle informatie en heb ik kunnen zien hoe het financieel uitpakte. Naast mijn werk geniet ik van gitaarspelen en opa zijn voor mijn kleindochter van 1,5 jaar."